

Stadspodium Utrecht

“Fly-over en uit”

Verslag podiumgesprek 28 juni: ‘Wonen op de Autobaan’, ZIMIHC theater Stefanus

Overvecht is boos. In de binnenstad worden er vervuilende auto's geweerd om de lucht schoner te krijgen, maar in Overvecht niet. Sterker nog; de Noordelijke Ringweg Utrecht (NRU), de weg die langs de wijk loopt, wordt uitgebreid. Met alle gevolgen van dien. Niet alleen geluidsoverlast, maar ook de leefbaarheid en de gezondheid van de wijk gaan hiermee verder achteruit.

“Fly-over en uit”. Dat was de gedeelde mening van de ruim honderd bezoekers van het Stadspodium Utrecht op 28 juni. Deze editie van het Stadspodium stond in het teken van de vernieuwing van de Noordelijke Ringweg Utrecht en de gevolgen hiervan voor de wijk Overvecht.

Eén van de opties die de gemeente Utrecht heeft aangedragen, zijn zogenaamde fly-overs: *een viaduct voor verkeer met als doel het conflictvrij maken van twee (of meer) conflicterende rijrichtingen*. Deze optie is voor de bewoners van de wijk Overvecht onacceptabel. Zij snappen niet waarom er in het centrum van Utrecht wel maatregelen worden genomen voor betere leefbaarheid en in Overvecht niet.

Situatieschets

De huidige NRU kent zowel nu als in de toekomst hoge verkeersintensiteiten. Op dit moment is dit al zo hoog dat het leidt tot files in de ochtend- en avondspits, met name bij de drie verkeerspleinen ter hoogte van Overvecht (Gandhiplein, Henri Dunantplein en Robert Kochplein). Gelijkvloerse oplossingen om de capaciteit op kruispunten te verhogen zijn dan niet meer afdoende om fileproblemen op te lossen. Daarom gaat de gemeente de NRU vernieuwen. Hierdoor moet het verkeer beter doorstromen.

De bewoners van Overvecht maken zich ernstige zorgen over de gevolgen van de leefbaarheid, geluidsoverlast en luchtkwaliteit in hun wijk wanneer de NRU wordt uitgebreid. Zij pleiten voor ondertunneling van de 2,2 km weg, direct naast hun woonwijk. Dit is echter de meest kostbare oplossing, waarvoor de gemeente zegt geen geld (over) te hebben. De gemeente wil zich wel hard maken voor verdieping van de kruispunten, waardoor de overlast geminimaliseerd zou moeten worden.

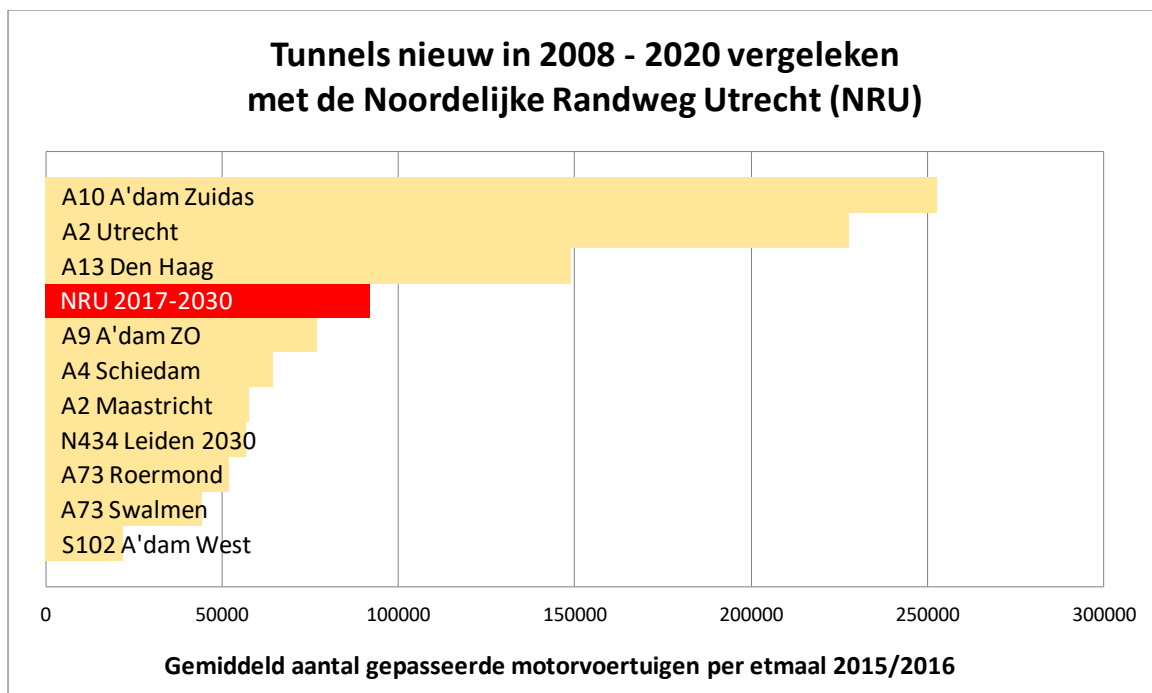
Een ander geluid komt van ondernemers en verkeersgebruikers, die het belangrijk vinden dat er zo snel mogelijk gestart wordt met de aanpak van de NRU, omdat de bereikbaarheid van Utrecht almaar slechter wordt. Dagelijks in de file staan is afgezien van vervelend, ook nog eens erg kostbaar. Zij zijn bang dat vasthoudendheid van de bewoners voor ondertunneling tot vertraging kan leiden, omdat er (nog) niet genoeg middelen zijn.

Genoeg gespreksstof voor een podiumgesprek.

Het podiumgesprek

De avond start met enkele feiten. De huidige situatie is dat er gemiddeld op de drukste plek 58.000 auto's per etmaal over de NRU rijden; een weg met drie pleinen, twee keer twee banen en veel stoplichten en files. Het plan van de gemeente is om de NRU volledig ongelijkvloers te maken. Geen stoplichten meer, maar een autobaan waar je door kunt rijden. Op de pleinen komt er dan één keer een verdieping en twee keer een fly-over. Er is geen geld voor tunnels. Als dit gereed is (2025-2030), rijden er op de drukste plek gemiddeld 92.000 auto's per etmaal.

Goed nieuws voor de bereikbaarheid van de stad en Randstad, slecht nieuws voor de kwaliteit van wonen en leven in Overvecht. Meteen na deze feiten wordt er verbouwereerd gereageerd. "Waarom kunnen er in diverse steden wél tunnels worden aangelegd en hier niet?" "Waarom hebben andere gemeenten daar wel geld voor over en Utrecht niet?"

Bereikbaarheid of gezondheid?

Bij de eerste vraag: 'wat is belangrijker: bereikbaarheid of gezondheid?', wordt vanuit de zaal meteen gereageerd waarom dit de keuze moet zijn. In het centrum van Utrecht is dit ook niet ter sprake, dus waarom wel in Overvecht? Bovendien wordt er genoemd dat de vernieuwing van de NRU helemaal niet leidt tot betere bereikbaarheid; dus dan heb je én achteruitgang van gezondheid én files voor de deur van de Overvechters. Eén van de deelnemers zegt dat het helemaal niet meer gaat over bereikbaarheid versus gezondheid. "Het gaat om te wijk zelf. Het is al de slechtste en ongezondste wijk van Nederland. Waarom moet dit er ook nog eens bij?" Ook de gevolgen voor het Noorderpark zijn nog onderbelicht, vindt een andere bezoeker in de zaal.

Tegengeluid komt van een weggebruiker die vaak in de file staat op de NRU. Hij zegt dat er snel wat gedaan moet worden aan de NRU. Volgens deze meneer moet er een grovere aanpak komen en dat de A27 naar Maartensdijk door het Noorderpark omgelegd moet worden. Uit gemurmel vanuit de zaal blijkt dat hij niet op veel medestand kan rekenen.

Petitie aangeboden aan wethouder van Hooijdonk

Jan Zonneveld komt op voor de bewoners van Overvecht en is een petitie gestart voor het verdiepen van de NRU. Voorafgaand aan het debat biedt hij 1372 handtekeningen aan wethouder Lot van Hooijdonk aan. Wethouder van Hooijdonk: "We willen allemaal hetzelfde. We willen zo veel mogelijk onder de grond. Dat wordt ook door het College omarmd. We hebben er alleen nog niet genoeg geld voor. Als een tunnel lukt, zou het mooi zijn, maar er is een grotere kans dat het verdiept wordt op een enkele plaats. Ik ga nogmaals met de Provincie en de Rijksoverheid praten om geld bij elkaar te sprokkelen. Hopelijk helpt deze petitie daarbij. Bedankt."

Aan de hand van stellingen leiden presentatoren Gert Dijkstra en Yassine Beqqali een debat met in ronde 1: ondernemer Anton Verbunt versus bewoner Jan Zonneveld en in ronde 2: raadslid VVD André van Schie en raadslid Groenlinks: Thijs Weistra.

Het debat: ronde 1

Stelling: 'We moeten het beschikbare geld z.s.m. investeren in een NRU met 1 verdiept plein'

Jan Zonneveld (bewoner) versus Anton Verbunt (ondernemer).

Anton Verbunt trapt af: "Er spelen meer belangen; niet alleen die van Overvecht. Goede bereikbaarheid is belangrijk voor de hele stad. Utrecht groeit, en van A naar B komen duurt elk jaar een stukje langer. Dit is niet wenselijk. Een tunnel is niet altijd de beste optie. Kijk maar naar de

tunnel in Leidsche Rijn, deze is regelmatig dicht in verband met veiligheid. Veiligheid heeft te allen tijde prioriteit. We moeten niet langer wachten tot er geld beschikbaar is voor de beste optie.

Jan Zonneveld is het hier niet mee eens en vindt de tunnel de beste optie. "Als dit niet kan, dan volledige verdieping van de weg. Alle andere oplossingen zijn onaanvaardbaar. Technische problemen met een tunnel zullen er altijd zijn. Deze worden wel opgelost".

Reacties uit de zaal

Een groot deel van de bezoekers is verontwaardigd over het feit dat elders in de stad wel autoluwe gebieden worden aangelegd en files worden geweerd. Ze worden verplaatst naar Overvecht, zo lijkt het. "Er wordt wel veel geld besteed aan het centrum, Hoog Catherijne en binnenstedelijke wegen en Overvecht vist achter het net. Dit voelt als ongelijke behandeling", zegt een buurtbewoner.

Anton Verbunt verheldert nog: "Ondernemers willen niet dat het ongezonder wordt. We willen alleen voorkomen dat alles vast komt te staan. Ik ben niet tegen een tunnel en net zo voor gezondheid als de mensen in Overvecht. Alleen je kunt niet alles willen." "We moeten keuzes maken en doorgaan. Alsjeblieft; vergeet niet dat we die stad in en uit moeten. Laat het niet gebeuren dat de plannen in de ijskast komen", roept hij op.

Een bewoner uit de zaal is het eens met Anton Verbunt: "De weg mag morgen opnieuw, maar doe het goed, want een weg aanleggen doe je wel voor meerdere generaties."

Aan het slot van deze ronde lijken Anton Verbunt en Jan Zonneveld elkaar te vinden. Anton Verbunt wil een betere bereikbaarheid voor de stad maar laat merken dat er ruimte moet zijn voor extra investeringen zodat de gezondheid van de Overvechters er ook beter van wordt. En omgekeerd geldt hetzelfde voor Jan Zonneveld. Ook hij pleit voor een oplossing die beide doelen dient.

Het debat: ronde 2

Stelling: 'Als de NRU niet volledig in een tunnel kan, dan is het beter om voorlopig helemaal niet de investeren in de NRU'

André van Schie (raadlid VVD) versus Thijs Weistra (raadslid GroenLinks)

Thijs Weistra reageert als eerste op de stelling: "We gaan vol voor een tunnel, maar we moeten wel realistisch zijn. Als het enigszins kan: natuurlijk! Maar het kost héél veel geld. Tenzij het Rijk een enorm andere beslissing neemt ineens, gaat er geen tunnel komen.

André van Schie: "Voor de binnenstedelijke leefbaarheid is het belangrijk dat er snel iets gebeurt. Een tunnel lukt hier waarschijnlijk niet omdat tot 2030 het geld al belegd is in andere projecten.

Zowel landelijk als lokaal." Thijs Weistra geeft gekscherend een oplossing: "Het geld wat vrijkomt als we de A27 niet verbreden, kunnen we gebruiken om een tunnel aan te leggen. Het Rijk zorgt voor een verbreding van de A27, maar het probleem dat dan verplaatst wordt naar binnen Utrecht, is ineens het probleem van het Rijk niet meer. Daarom moet het Rijk geld bijleggen." André van Schie vindt echter dat het Rijk geen probleem van de gemeente hoeft op te lossen.

Reacties uit de zaal

Er wordt door een bewoner gewezen op een onderzoek naar wonen aan een drukke weg. Uit het resultaat blijkt dat het, naast longziekten, ook de kans op dementie verhoogt. De kosten die dat met zich mee brengt op de lange termijn moeten ook meegenomen worden in de overwegingen.

Ook wordt de klimaatverandering nog ter sprake gebracht. Als er een tunnel wordt aangelegd trekt het meer auto's en verplaatst het probleem van de luchtkwaliteit, omdat er geen filtering in de tunnels is. Klimaatdoelstellingen worden zo nooit gehaald.

Iemand uit de zaal zegt dat er nog een andere oplossing is: nu doen wat nu kan en sparen voor de betere oplossing. Zo krijgen we stapje voor stapje de gewenste situatie.

Tot slot wordt er nog opgeroepen tot politieke daadkracht: "Als je echt iets wilt, moet je ervoor vechten, al is het duurder".

Ten slotte krijgt wethouder Lot van Hooijdonk de vraag voorgelegd wat toch maakt waarom zij niet harder een eis kan stellen dat er geen fly-overs mogen komen; dat alles in een tunnel moet of op z'n minst verdiept zodat er onder andere minder geluidsoverlast gaat komen. "Ik zal mijn best doen voor een betere oplossing", is het antwoord. Opnieuw de vraag aan haar wat toch maakt dat zij geen garanties wil of kan geven. Zit de wethouder vast aan oude afspraken tussen de gemeente met het Rijk en de Provincie die haar dat beletten? Opnieuw ontwijkt de wethouder nadrukkelijk de vraag en blijft tot onvrede van de zaal steken in woorden met goede bedoelingen zonder harde toezeggingen.

Conclusie

Tijdens het podiumgesprek zijn er veel suggesties, belangen, meningen en emoties die de revue passeren. Vooral het gevoel niet serieus genomen te worden is voor de Overvechters kwetsend. Ze voelen zich achtergesteld ten opzichte van bewoners uit andere delen van Utrecht.

Desondanks is de overheersende mening dat er zeker wat moet gebeuren aan de NRU en dat het ook snel mag gebeuren. Echter níet ten koste van de Overvechters en hun leefklimaat. Als dit betekent dat het geen tunnel kan zijn, maar een volledig verdiepte ligging van deze nieuwe autobaan langs hun woningen, lijken de meesten zich daarbij neer te kunnen leggen.

Naschrift

Gemeente trekt alsnog 19 miljoen uit voor verdiepte kruispunten NRU

Op 29 juni, een dag na het Stadspodium, heeft de gemeenteraad besloten alsnog 19 miljoen beschikbaar te stellen voor de aanleg van drie verdiepte kruispunten op de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU). De 19 miljoen was tot nu toe gereserveerd om van de Kardinaal de Jongweg een stadsboulevard te maken. De Kardinaal de Jongweg kan pas aangepakt worden na de herinrichting van de NRU. Dit is nu uitgesteld. “Wat GroenLinks betreft betekent dit uitstel zeker geen afstel”, aldus Thijs Weistra.

Nu het geld beschikbaar is gemaakt, moet de wethouder van Hooijdonk om tafel met de Provincie en het Rijk. Het is belangrijk dat zij ook een bijdrage leveren om Overvecht leefbaarder te maken en bereikbaar te houden, want voor de aanpassingen is nog een flinke extra investering nodig.

Tekst: Marieke Frederiks